

ମୁଖ୍ୟବନ୍ଧ

ଅତ୍ୟନ୍ତ କୃପାଶୀଳ, ପରମ ଦୟାଳୁ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ନାମରେ

ଆଦିମକାଳରୁ ମନୁଷ୍ୟର ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସ୍ରୋଷ ଗୋଟିଏ ଶୃଂଖଳା ଦେଇଛନ୍ତି
ଯାହାକୁ ‘ଧର୍ମ’ କୁହାଯାଏ । ଯେହେତୁ ସବୁ ମଣିଷ ଗୋଟିଏ ଜାତି ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କର
ପ୍ରାକୃତିକ ସ୍ଵଭାବ, କାମନା-ବାସନା ଏବଂ ମାନବୀୟ ଦୋଷଦୂର୍ବଳତା ସମାନ,
ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଧର୍ମ ଦିଆଯାଇଛି । କୁରାନ କହିଛି -

(ଆରମ୍ଭରେ) ମାନବସମାଜ ଗୋଟିଏ ଧର୍ମ ସଂପ୍ରଦାୟ ଥିଲା ମାତ୍ର
ପରେ ଲୋକମାନେ (ପରମର ମଧ୍ୟରେ) ମତଭେଦ କରି ଭାଗଭାଗ
ହୋଇଗଲେ । (୧୦/୧୯)

ସେହି ଗୋଟିଏ ଧର୍ମର ପ୍ରଚାର ଓ ପୁନଃସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ଜିଶ୍ଵର ବିଶ୍ୱରେ
ଲକ୍ଷାଧିକ ପ୍ରତିନିଧି ପଠାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ଅନେକ ଗ୍ରନ୍ତ ପ୍ରକଟ
କରିଛନ୍ତି । କୁରାନ କହେ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମାଜ ପାଇଁ ଜଣେ ବାର୍ତ୍ତାବହଙ୍କୁ
ପଠାଯାଇଛି^(୧) ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁଗ ପାଇଁ ଗ୍ରନ୍ତ ଦିଆଯାଇଛି ।^(୨)

ସପୁମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଧର୍ମର ପୁନଃସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ଜିଶ୍ଵରଦୂତ ମହାମାନ୍ୟ
ମୁହମ୍ମଦଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ଘଟିଲା । ଖ୍ରୀ.ଆ. ଗ୍ରୀ.ରୁ ଖ୍ରୀ.ଆ. ଗ୍ରୀ. ୨୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାୟି
୨୩ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ମହାପୁରୁଷଙ୍କୁ ଯାହା ଦେବବାଣୀ ହୋଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକର
ସମାହାରକୁ ‘କୁରାନ’ କୁହାଯାଏ । ମନ୍ଦିର ଥିବା ‘ହିରା’ ନାମକ ଏକ ପାହାଡ଼
ଗୁଣ୍ଡରେ ଥାନମଗ୍ନ ଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରଥମ ଦେବବାଣୀ ହୋଇଥିଲା ।
କୁରାନ ସ୍ରୋଷଙ୍କର ନୂଆ ଗ୍ରନ୍ତ ନୂହେଁ । ଏହା କୌଣସି ନୂଆ ନୀତି ଦେଇନାହିଁ ବା
ନୂଆ ଧର୍ମର ପ୍ରଚାର କରିନାହିଁ ।

ଧର୍ମ ହେଉଛି ଜିଶ୍ଵରବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ଜୀବନଶୈଳୀ ଯାହାର
ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ସବୁ ଯୁଗରେ ସବୁ ମଣିଷଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ ରହି ଆସିଛି । ଜିଶ୍ଵରତ୍ତ୍ଵ,
ନୀତିକତା, ମାନବାଧ୍ୟକାର, ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧି, ପରଲୋକ ବା କର୍ମଫଳର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ

(୧) କୁରାନ ୧୦/୪୭

(୨) କୁରାନ ୧୩/୩୮

କୌଣସି ଯୁଗରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏନାହିଁ । ସତ୍ୟ, ନ୍ୟାୟ, ଦୟା, କ୍ଷମା ଏବଂ ପରୋପକାର ସବୁ ଯୁଗରେ ଧର୍ମ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହୋଇ ଆସିଛି ଏବଂ ସାଧୁ, ସଜୋଟ, ସଦାଚାରୀ ଓ ସଂୟମୀ ଲୋକମାନେ ସବୁବେଳେ ଧାର୍ମକର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ବିଶ୍ୱରେ ଆସିଥିବା ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ କରିବାର ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ନୁହେଁ ।

କୁରାନ୍ ଗ୍ରନ୍ଥଟି ଅନୁପମ ସାହିତ୍ୟକ ଶୈଳୀର ଏକ ଆଦର୍ଶ ଜୀବନସଂହିତା । ଏହା କେବଳ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବା ନୈତିକ ଶିକ୍ଷା ଦେଇନାହିଁ ବରଂ ମଣିଷର ପାରିବାରିକ, ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ଉଚିତ ସମାଧାନ ମଧ୍ୟ ଦେଇଛି । ଜିଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତି ମଣିଷର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ଏବଂ ପିତାମାତା, ଆମ୍ବୁଧ୍ୟସ୍ଵଜନ ତଥା ସମାଜ ପ୍ରତି ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ଏହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସହିତ ସତ୍ୟ, ନ୍ୟାୟ, ଦୟା, କ୍ଷମା ଓ ପରୋପକାରର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିଛି ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ ଓ ଶାନ୍ତିର ନୀତି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛି । ଏହା ପ୍ରକଳ୍ୟ, ପୁନର୍ଜୀବନ ଏବଂ କର୍ମପଳ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସହିତ ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ନର୍କର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଦେଇଛି । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥଟି ମାନବର ସୃଷ୍ଟି ଓ ବିକାଶରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଉପର୍ଫି, ମହାକାଶରେ ଥିବା କଷ୍ପଥ ଆଦି ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛି ଯାହା ବିଶ୍ୱର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କୁ ଆଣ୍ଟର୍ଯ୍ୟତକିତ କରିଛି । ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରକ୍ଷର ଥିଲେ । ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଆଣ୍ଟର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ନିରକ୍ଷର ବ୍ୟକ୍ତି ୧୪୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ କିପରି ଏଭଳି ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିପାରିଲେ ଯାହା ସେସମୟରେ ବିଜ୍ଞାନ ଆବିଷ୍କାର କରି ନଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ଯିଏ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥଟିକୁ ଅଧ୍ୟନ କରିବ, ସେ ଭଲ ରୂପେ ହୃଦଙ୍ଗୟମ କରିପାରିବ ଯେ ଏଭଳି ଗ୍ରନ୍ଥର ରଚନା କୌଣସି ମଣିଷ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ବନ୍ଧ ନୁହେଁ ।

କୁରାନ୍ ର ଜିଶ୍ୱରତ୍ତ୍ଵ - ସମସ୍ତଙ୍କର ମାଲିକ ଜଣେ । ଏହା ଏକ ଚିରତନ ସତ୍ୟ ଯାହାର ପ୍ରଚାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ କରିଛି । ବେଦାନ୍ତର ବ୍ରହ୍ମସୂତ୍ର କହିଛି, “ଏକମ ବ୍ରହ୍ମ ଦିତୀୟୋ ନାସ୍ତି” ଅର୍ଥାତ୍ ଜିଶ୍ୱର ଏକ ଏବଂ ଅଦ୍ଵିତୀୟ ।

ଉପନିଷଦରେ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଜିଶୁରଙ୍କର ଏକଦ୍ଵାର ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି^(୩) ବାଇବଲରେ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି, “ଆମ ପ୍ରଭୁ, ଆମ ଜିଶୁର ଏକ” |^(୪) କୁରାନ୍ ସେହି ପ୍ରାଚୀନ ଶିକ୍ଷାକୁ ସ୍ଥାଗଣ କରାଇ କହିଛି, “ତୁମାମଙ୍କର ଜିଶୁର, ଜଣେ ଜିଶୁର । ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ କେହି ଉପାସନାଯୋଗ୍ୟ ନହିଁଛି ।”^(୫)

ଡକ୍ଟରୀୟ ଉପନିଷଦରେ ନିରାକାର ବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ସୃଷ୍ଟି, ସ୍ଥିତି ଓ ବିଲଯର କାରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।^(୭) ଅର୍ଥରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜିଶ୍ଵର ସିଏ, ଯିଏ ମୃତ୍ୟୁ ଦିଅନ୍ତି, ପ୍ରାଣସଂଚାର କରନ୍ତି ଏବଂ ଯାହାଙ୍କ କୃପାରୁ ସମସ୍ତ ଜୀବ ଜୀବିତ ରହନ୍ତି ।^(୮) କୁରଆନ ମଧ୍ୟ ଅବିକଳ ସମାନ କଥା କହିଛି ଯେ ଅଲ୍ଲାହୁ ସିଏ, ଯିଏ ତୁମକୁ ସୃଷ୍ଟି କଲେ, ତୁମକୁ ଆହାର ଦେଲେ, ପୁଣି ସେ ତୁମକୁ ମୃତ୍ୟୁ ଦେବେ ଏବଂ ପୁଣି ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିବେ ।^(୯) ରଗବେଦ ତାଙ୍କୁ ‘ବିଶ୍ୱାୟ ଭୂବନସ୍ୟ ରାଜାଃ’^(୧୦) କହିଥିବାବେଳେ କୁରଆନ ତାଙ୍କୁ ‘ସର୍ବଲୋକେଶ୍ଵର’ କହିଛି ।^(୧୧) ନିରାକାର ବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ‘ଅଲ୍ଲାହ’ କୁହାଯାଇଛି । ‘ଅଲ୍ଲାହ’ ଏକ ଅନୁପମ ନାମ । ଏହାର ଏକ ବିଶେଷତ୍ବ ହେଉଛି ଯେ ଏହାର ଲିଂଗ ବା ବଚନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହି ଶବ୍ଦ ପୁର୍ବରୁ ବା ପରେ କୌଣସି ଅକ୍ଷର ଯୋଡ଼ି ଏହାକୁ ଅନ୍ୟ କାହାରି ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ ।

ବେଦାନ୍ତରେ ଜିଶୁରଙ୍କୁ ଅଜନ୍ମା, ଅରୂପ, ଅଚିନ୍ତ୍ୟ, ଅଦୃଶ୍ୟ ଏବଂ ଅନୁପମ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଶ୍ରେତାଶ୍ଵରର ଉପନିଷଦରେ ତାଙ୍କୁ ଅଜନ୍ମା ଘୋଷଣା କରି କୁହାଯାଇଛି ଯେ ତାଙ୍କର କେହି ଜନ୍ମଦାତା ବା ପ୍ରଭୁ ନାହାନ୍ତି,^(୧୧) ତାଙ୍କୁ ଜନ୍ମରହିତ, ନିତ୍ୟ ଓ ପବିତ୍ର ଜାଣିଲେ ସକଳ ପାପରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳେ^(୧୨) ଏବଂ ସେ ଅବିନାଶୀ ।^(୧୩) ଉପନିଷଦ ଏହା ମଧ୍ୟ କହନ୍ତି ଯେ ଜିଶୁର ଦୃଶ୍ୟମାନ ନୁହୁନ୍ତି ।^(୧୪) ଏହାର ସମର୍ଥନ କରି ବାଇବଳ କହିଛି ଯେ ଜିଶୁରଙ୍କୁ କେହି କେବେ ଦେଖିନାହିଁ ।^(୧୫) କଠ ଉପନିଷଦ ଜିଶୁରଙ୍କୁ ଶରୀରରହିତ^(୧୬) କହିଥିବା ବେଳେ ଶ୍ରେତାଶ୍ଵରର ଉପନିଷଦ ତାଙ୍କୁ ଅମୂର୍ତ୍ତ ବା ନିରାକାର ବୋଲି କହିଛି^(୧୭) ବେଦ ତାଙ୍କୁ ଅନୁପମ^(୧୮) ବୋଲି କହିଛି ଏବଂ ଉପନିଷଦ କହିଛି ଯେ ତାଙ୍କ ସମ ଏବଂ ତାଙ୍କଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କେହି ନାହିଁ^(୧୯) । ସେହି ପବିତ୍ର ସତାଙ୍କୁ କେନ ଉପନିଷଦର ରକ୍ଷି ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯାହାଙ୍କୁ ମନ ଦ୍ୱାରା ଚିନ୍ତା କରି ହୁଏ ନାହିଁ, ମାତ୍ର ଯାହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୁଏ, କେବଳ ତାଙ୍କୁ ହିଁ ‘ବ୍ରହ୍ମ’ ବୋଲି ଜାଣ ।^(୨୦) କୁରଆନ ମଧ୍ୟ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କୁ ଅଜନ୍ମା, ଅବିନାଶୀ, ଅଦୃଶ୍ୟ ଓ ଅନୁପମ କହିଛି । ଏଥରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ପ୍ରାଚୀନ ବୈଦିକ ସ୍ମୃଗରେ ଜଣେ ନିରାକାର ଜିଶୁରଙ୍କର ଉପାସନା କରା ଯାଉଥିଲା । ‘ବ୍ରହ୍ମ’ ଏବଂ ‘ଅଲ୍ଲାହ’ ଯେ ଡିନ୍ଦୁଡ଼ିନ୍ ସରା ନୁହୁନ୍ତି, ଏବିଷ୍ୟମରେ ମୁଁ ‘ବେଦ ଓ କୁରଆନର ବ୍ରହ୍ମତତ୍ତ୍ଵ’ ପୁଷ୍ଟକରେ ବିଶଦ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରିଛି ।

(୧୧) ନ ଚାସ୍ୟ କରିଛନ୍ତିଆ ନ ଚାଧୁପଃ (ଶ୍ରେତା ୩/୧)

(୧୨) ଅଜଂ ଧୂବଂ ସର୍ବତର୍ବେ ବିଶୁଦ୍ଧଂ, ଜ୍ଞାନା ଦେବଂ ମୁଣ୍ୟତେ ସର୍ବପାପୋଃ (ଶ୍ରେତା ୨/୧୪)

(୧୩) କ୍ଷରଂ ପ୍ରଧାନମମୃତାକ୍ଷରଂ ହରଣ (ଶ୍ରେତା ୧/୧୦)

(୧୪) ନ ସଂଦୃଶେ ତିଷ୍ଠିତ ରୂପମାସ୍ୟ ନଚକ୍ଷୁଷା ପଶ୍ୟତି କଶ୍ମୌନେମଃ (ଶ୍ରେତା/୪/୨୦)

(୧୫) ବାଇବଳ, ଜନ୍ମ ୧/୧୮

(୧୬) ଅଶରୀରଂ ଶରୀରେଷୁ (କଠ ୨/୨୨) ।

(୧୭) ଦିବେୟା ହ୍ୟମୂର୍ତ୍ତି ପୁରୁଷଃ (ମୁଣ୍ଡକ ୨/୧୨), (ଶ୍ରେତା ୩/୧୦)

(୧୮) ପତିବ୍ରୂଥାସମୋ ଜନାନମେକୋ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଭୁବନସ୍ୟ ରାଜା” (ରଗ ଗାନ୍ଗ/୪)

(୧୯) ନ ତ୍ର ସମଶ୍ଵର୍ୟଧୂକଷ ଦୃଶ୍ୟତେ (ଶ୍ରେତା ୩/୮)

(୨୦) ଯନ୍ମନୟା ନ ମନୁତେ, ଯନୋହୁର୍ମନୋ ମତମା. ତଦୈବ ବ୍ରହ୍ମ ଦ୍ୱାରା ବିନ୍ଦି ନେଦଂ ଯଦିଦମ୍ଭୁପାସତେ (କେନ ୧/୪)

ଯଦି ଆମର ମାଲିକ ଜଣେ, ଯଦି ଆମକୁ ଜଣେ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ସୃଷ୍ଟି କରିନାହିଁ ଏବଂ ଯଦି ଆମେ ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କାହାରି କୃପା ବଳରେ ବଂଚିନାହୁଁ, ତେବେ ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଆମ ପୂଜା-ଉପାସନାର ଯୋଗ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହାହିଁ ଧର୍ମର ମୂଳମନ୍ତ୍ର - ଲା ଜଳାହା ଜଳଲୁହୁ, ଅର୍ଥାତ୍ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଉପାସନାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଇସଲାମ - ମଣିଷ ସବୁବେଳେ କାହାରି ନା କାହାରି କଥା ମାନି ଚଳିଥାଏ । କେତେବେଳେ ବାପାମାଆ ତ କେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ପରିଜନଙ୍କ କଥା ମାନେ । କେତେବେଳେ ସାଙ୍ଗସାଥୀ ତା' କର୍ମକୁ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି ତ କେତେବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ଦାର୍ଶନିକ ବା ଧର୍ମଗୁରୁଙ୍କ କଥା ତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ । ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ମନ ଯାହା କହେ, ମଣିଷ ତାହାହିଁ କରିଥାଏ । ଧର୍ମ କହେ ଯେ କେବଳ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ କଥା ମାନି ଚଳ । ଜିଶ୍ଵରଙ୍କଠାରେ ମଣିଷର ଏହି ଆନୁଗତ୍ୟ ବା ସମର୍ପଣକୁ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ‘ଇସଲାମ’ କୁହାଯାଏ । ଜିଶ୍ଵର ସୃଷ୍ଟି କଲେ ସମସ୍ତେ ସୃଷ୍ଟି ହୁଅନ୍ତି, ସେ ଜୀବିତ ରଖିଲେ ବଞ୍ଚି ରହନ୍ତି ଏବଂ ବିନାଶ କଲେ ବିନାଶ ହୁଅନ୍ତି । ସେ ହିଁ ମଣିଷର ହର୍ତ୍ତାକର୍ତ୍ତା ଓ ଭାଗ୍ୟବିଧାତା ଏବଂ ସେ ହିଁ ନିଶ୍ଚରଜଗତର ଶରଣଯୋଗ୍ୟ । ଗାତାରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କହୁଛନ୍ତି, “ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ତୁମେ ସର୍ବଭାବରେ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ଶରଣ ନିଅ । ତାଙ୍କରି କୃପାରୁ ତୁମେ ପରମ ଶାନ୍ତି ଏବଂ ଶାଶ୍ଵତ ସ୍ଥାନ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବ ।”^(୧୧) ପୁଣି ସେ କହନ୍ତି, “ଯିଏ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଆସନ୍ତି ତ୍ୟାଗ କରି ନିଜର ସବୁ କର୍ମ ବ୍ରହ୍ମଙ୍କଠାରେ ଅର୍ପଣ କରେ, ପଦ୍ମପତ୍ରରେ ଜଳ ନଳାଗିଲା ପରି ତାକୁ ପାପ ସର୍ଷ କରେନାହିଁ ।”^(୧୨) ବାଇବଳ ମଧ୍ୟ ଏହାର ସମର୍ଥନ କରି କହିଛି ଯେ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କଠାରେ ସମର୍ପଣ କର ।^(୧୩) ସେହିପରି କୁରଆନ କହିଛି, “ଯିଏ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରିଦିଏ ଏବଂ ଭଲ କର୍ମ କରେ, ତା'ର ପୁରସ୍କାର

(୧୧) ତମେବ ଶରଣଂ ଗଛ ସର୍ବଭାବେନ ଭାରତ, ତଦ୍ବ୍ରାତା-ପରା^o ଶାନ୍ତି^o ସ୍ଥାନ^o ପ୍ରାପ୍ୟସି ଶାଶ୍ଵତମା । (ଗାତା ୪/୧୦)

(୧୨) ବ୍ରହ୍ମଶ୍ୟାଯାମ କର୍ମାଣୀ ସଂଗ^o ତ୍ୟକ୍ତ କରେତି ଯ, ଲିପ୍ୟତେ ନ ସ ପାପେନ ପଦ୍ମପତ୍ରମିବାୟସା । (ଗାତା ୪/୧୦)

(୧୩) ବାଇବଳ, ଜେମସ ୪/୧୭

ଅଳ୍ପହଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି । ଏହଳି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ତୟ ନାହିଁ ବା ସେମାନେ ଦୁଃଖ ଭୋଗିବେ ନାହିଁ ।^(୧୪) ସୁତରାଂ, ଯିଏ ନିଜ ସ୍ଵର୍ଗଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରିଦିଏ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଗ୍ରହୁ ଓ ତାଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତାବହଙ୍କୁ ମାନି ଚଲେ, ସେ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କର ଜଣେ ଆଜ୍ଞାବହ ସେବକ ଯାହାକୁ ଆଗବୀ ଭାଷାରେ ‘ମୁସଲିମ’ କୁହାଯାଏ । ପୂର୍ବ ଯୁଗର ଯେଉଁ ଉତ୍ତମାନେ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ନିକଟରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପିତ କରି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନିଜ ସମୟର ଜିଶ୍ଵରଦୂତଙ୍କୁ ମାନି ନେଇଥିଲେ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ମୁସଲିମ ଥିଲେ ବୋଲି କୁରଆନ କହିଛି ।^(୧୫)

କୁରଆନର ମାନବିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ - ଯେମିତି ଜୀବର ଜୀବତ୍ ଥାଏ ବା ଜଡ଼ର ଜଡ଼ତ୍ ଥାଏ, ସେହିପରି ମଣିଷର ମଣିଷତ୍ ଥାଏ । ଏହି ମଣିଷତ୍ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷର ପ୍ରାକୃତିକ ବା ସ୍ଵଭାବଗତ ଧର୍ମ । ତେଣୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷର ଅନ୍ତର ସତ୍ୟ, ନ୍ୟାୟ, ଦୟା, କ୍ଷମା, ପରୋପକାର ଆଦି ସଦ୍ଗୁଣଗୁଡ଼ିକୁ ଧର୍ମ ବୋଲି ଜାଣେ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା, କପଟ, ଗର୍ବ, ଅହଂକାର, ହତ୍ୟା, ଶୋଷଣ, ଦୁର୍ଜୀବି ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟ-ଅତ୍ୟାଚାର ଆଦି ଦୁର୍ଗୁଣଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧର୍ମ ମନେ କରିଥାଏ । ଏହି କାରଣରୁ କୁରଆନ କହିଛି -

ସେ ତା' ଅନ୍ତରାମାକୁ ଭଲ ଓ ମନ୍ୟ ବିଷୟରେ ଜଣାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

(କୁରଆନ ୯୧/୮)

କୁରଆନ ମଣିଷକୁ ସ୍ଵଭାବଗତ ଧର୍ମ ପାଳନ କରିବାର ଉପଦେଶ ଦେଇ କହିଛି -

ତେଣୁ, ଏକନିଷ୍ଠ ହୋଇ ଏହି ଏକେଶ୍ଵରବାଦୀ ଧର୍ମ ପାଳନ କର । ଅଳ୍ପହଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ସେହି (ଜନ୍ମଗତ) ସ୍ଵଭାବର ଅନୁକରଣ କର, ଯେଉଁ ସ୍ଵଭାବ ଦେଇ ସେ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି । ଅଳ୍ପହଙ୍କ ସର୍ଜନାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହା ଚିରପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଧର୍ମ କିନ୍ତୁ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ଏକଥା ଜାଣନ୍ତିନାହିଁ । (କୁରଆନ ୩୦/୩୦)

ମଣିଷର ଏହି ପ୍ରାକୃତିକ ସ୍ଵଭାବ ହୀଁ ଲୟଲାମରେ ଥିବା ଆଚରଣବିଧୂର ଆଧାର । ତେଣୁ, ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ଧର୍ମରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟାୟ-ଅତ୍ୟାଚାରର ଶିକ୍ଷା ସ୍ଥାନ

ପାଇବା ଆଦୋ ସମ୍ବନ୍ଧ ନୁହେଁ । ଧର୍ମ ସଦା ପବିତ୍ର ଏବଂ ଚିରଶାଶ୍ଵତ । ଏହା କେବଳ ପୂଜାଅର୍ଜନା ବା କର୍ମକାଣ୍ଡର ନାଁ ନୁହେଁ । ଏହା ଏକ ଜୀବନଶୈଳୀ । ଯଦି ମଣିଷର ବ୍ୟବହାର ଓ ଆଚାର-ବିଚାର ଭଲ ନୁହେଁ, ତେବେ ସେ କଦାପି ଧାର୍ମିକ ହୋଇ ନପାରେ । କୁରଆନ ଏସଂପର୍କରେ ଉପଦେଶ ଦେଇ କହିଛି -

ଅଲ୍‌ଲୁହଙ୍କର ଉପାସନା କର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଜିଶ୍ଵରଭ୍ରରେ ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ଅଂଶୀଦାର କରନାହିଁ । ବାପାମାଆ, ଆମ୍ବାୟସ୍କଜନ, ଅନାଥ, ଦରିଦ୍ର, ସଂପର୍କୀୟ ପଡ୍ରୋଶୀ ଓ ଅପରିଚିତ ପଡ୍ରୋଶୀ, ତୁମମାନଙ୍କ ସହିତ ବସାଉଠା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ପଥକ ଏବଂ ଦାସଦାସୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଭଲ ବ୍ୟବହାର କର ଏବଂ (ଜାଣିରଖ) ଅଲ୍‌ଲୁହ କୌଣସି ଆମ୍ବାରିମାନୀ ଓ ଅହଂକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆଦୋ ଭଲ ପାଆନ୍ତିନାହିଁ । (କୁରଆନ ୪/୩୭)

ଖରାପ ବ୍ୟବହାରର ଉଭର ଭଲ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଦିଅ ବୋଲି ଉପଦେଶ ଦେଇ କୁରଆନ କହିଛି -

ଭଲ କର୍ମ ଓ ମନ କର୍ମ ସମାନ ନୁହେଁ । ଖରାପ ବ୍ୟବହାରର ଉଭର ଭଲ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଦିଅ । ପୁଣି ଭୁମେ ଦେଖିବ, ଯାହା ସହିତ ତୁମର ଶତ୍ରୁତା ଥିଲା ସେ ତୁମର ଅନ୍ତରଂଗ ବନ୍ଧୁ ପାଲିତିଯିବ ।

(କୁରଆନ ୪୧/୩୪)

ଅନ୍ୟର ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ସହିଯିବା ଏବଂ ଦୋଷ କ୍ଷମା କରିଦେବା ମହାନ ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ । କୁରଆନ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଛି-

ଯିଏ ସହିଯାଏ ଏବଂ କ୍ଷମା କରିଦିଏ, ତେବେ (ସେ ଜାଣିରଖୁ ଯେ) ଏଗୁଡ଼ିକ ଅତି ସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟ । (କୁରଆନ ୪୨/୪୩)

ଶତ୍ରୁ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟାୟ କରିବା ଉଚ୍ଚିତ ନୁହେଁ ବୋଲି ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ଉପଦେଶ ଦେଇ କହିଛି -

ହେ ସଦବିଶ୍ୱାସୀଗଣ ! ଅଲ୍‌ଲୁହଙ୍କ ପାଇଁ ସତ୍ୟରେ ଅଟଳ ରହି ନ୍ୟାୟପୂର୍ବକ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦିଅ ଏବଂ କୌଣସି ସଂପ୍ରଦାୟର ଶତ୍ରୁତା

ତୁମମାନଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟର ପଦ୍ମା ଛାଡ଼ିଦେବା ପାଇଁ ଉଭେଜିତ ନକରୁ ।
ସର୍ବଦା ନ୍ୟାୟ କର । ଏହା ଧର୍ମପରାୟଣତା । ଅଲ୍ଲାହଙ୍କୁ ଭୟ
କରୁଥାଅ । ଯାହା ତୁମେମାନେ କର, ଅଲ୍ଲାହ ଅବଶ୍ୟ ଜାଣନ୍ତି ।

(କୁରଆନ ୪/୮)

ପିତାମାତଙ୍କର ସେବା କରିବା, ଆମ୍ବାୟସ୍ଵଜନଙ୍କ ସହିତ ଭଲଗୁପେ ନିର୍ବାହ କରିବା
ଏବଂ ଦୀନଦୁଃଖୀଙ୍କର ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ଲାଘବ କରିବା ମହାମାନଙ୍କର ସ୍ଵଭାବ ।
କୁରଆନ କହେ ଯେ ଜିଶ୍ଵର ଯାହାକିଛି ମଣିଷଙ୍କୁ ଦେଇଛନ୍ତି ସେଥରୁ ସେ ସାଧମାତ୍ରେ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାହାୟ୍ୟ କରୁ -

(ହେ ବାର୍ତ୍ତାବହ !) ଲୋକମାନେ ତୁମକୁ ପଚାରୁଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ
(ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ମାର୍ଗରେ) କ'ଣ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବେ । ସେମାନଙ୍କୁ କୁହ “ଯାହା
ଧନ ତୁମେମାନେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବ, ତାହାକୁ ତୁମ ପିତାମାତା, ଆମ୍ବାୟ-
ସ୍ଵଜନ, ଅନାଥ, ଦୀନଦରିତ୍ର ଏବଂ (ଅସହାୟ) ପଥକମାନଙ୍କ ପାଇଁ
ଖର୍ଚ୍ଚ କର । ଯାହା ପୁଣ୍ୟ ତୁମେମାନେ କରିବ, ଅଲ୍ଲାହ ନିଶ୍ଚୟ
ଜାଣିବେ ।” (କୁରଆନ ୨/୨୧୪)

ପରୋପକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କର ଅତି ପ୍ରିୟ ଭକ୍ତ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରି
କୁରଆନ କହିଛି -

ପରୋପକାର କର । ଅଲ୍ଲାହ ପରୋପକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେମ କରନ୍ତି ।

(କୁରଆନ ୨/୧୯୪)

ଏହି ପବିତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଏଉଳି ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଶିକ୍ଷା ନାହିଁ ଯାହା ସମାଜ ପାଇଁ
କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇପାରେ । ମାନବାଧ୍ୟକାର ସ୍ଵର୍ଗକାର ପାଇଁ ଅନ୍ୟର ଧନ-ଜୀବନ,
ମାନ-ସମ୍ମାନ ବା ଚରିତ୍ରର କ୍ଷତି କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଚରଣକୁ କୁରଆନ ନିଷିଦ୍ଧ
କରିଛି । ମାନବଜୀବନ କିପରି ଅମୂଲ୍ୟ ଏହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କୁରଆନ କହିଛି -

ଯଦି କେହି ଏଉଳି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ହଡ଼୍ୟା କରେ ଯିଏ ନରହତ୍ୟା
କରିନାହିଁ ବା ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ଅଶାନ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିନାହିଁ, ତେବେ ସେ ସମଗ୍ର

ମାନବଜାତିକୁ ହତ୍ୟା କଲା ଏବଂ ଯିଏ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷାକଲା,
ସେ ସମଗ୍ର ମାନବଜାତିକୁ ରକ୍ଷା କଲା । (କୁରଆନ ୫/୩୨)

କେବଳ ନରହତ୍ୟା ଏବଂ ସମାଜରେ ଅଶାନ୍ତି ଓ ଅସ୍ଥିରତା ସୃଷ୍ଟି କରିବାର
ଅପରାଧ ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଦିଆ ଯାଇପାରେ । ଏହି ଦୂଲଟି
କାରଣକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ କାହାରି ପ୍ରାଣ ନେବା ମହାପାପ । ସବୁ ପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟାୟ ଓ
ଅତ୍ୟାଚାରକୁ ନିଷିଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରି କୁରଆନ କହିଛି -

ଅଲ୍‌ଲାହୁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ବିଚାର କରିବା, ପରୋପକାର କରିବା
ଏବଂ ନିକଟ ସଂପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ (ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ୟ) ଦେବାର
ଆଦେଶ ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଅଶ୍ଵୀଳତା, ଅପକର୍ମ ତଥା ଅନ୍ୟାୟ-
ଅତ୍ୟାଚାର କରିବାକୁ ମନା କରୁଛନ୍ତି । ସେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଏହି
ଉପଦେଶ ଦେଉଛନ୍ତି ଯେପରିକି ତୁମେମାନେ ମନେରଖିବ ।

(କୁରଆନ ୧୭/୧୦)

ମଣିଷତ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଛି ଏବଂ ମାନବିକତା କ'ଣ ଏହା ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ।
କିନ୍ତୁ ଏହା ଜାଣିଥିଲେ ସୁନ୍ଦର ଭଲ ମଣିଷଟିଏ ହେବା ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ, କାରଣ
ଜନ୍ମିଷ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ମଣିଷକୁ ପାପ ଆଡ଼କୁ ଢାଣନ୍ତି ଏବଂ ଜନ୍ମିଯାଧାନ ହୋଇ ମଣିଷ ପାପ
କରିଥାଏ । ଜନ୍ମିଷ୍ଟକୁ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ନକରିପାରିଲେ ମଣିଷ ଭଲ କର୍ମ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।
କୁରଆନ କହେ ଯେ ଜନ୍ମିଷ୍ଟ ଦମନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଲାଭ କରିବେ-

ଯିଏ ନିଜ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବ ବୋଲି ଭାୟ
କରିଥିବ ଏବଂ ଜନ୍ମିଷ୍ଟ ଦମନ କରିଥିବ, ବୈକୁଣ୍ଠ ଅବଶ୍ୟ ତା'ର
ନିବାସ ହେବ । (କୁରଆନ ୨୯/୪୦-୪୧)

ମାତ୍ର ଜନ୍ମିଷ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଦମନ କରିବା ମଣିଷ ପକ୍ଷରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଏଥୁପାଇଁ ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ଦରକାର, ତାହା ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଭକ୍ତି ଓ ଉପାସନା ଦ୍ୱାରା ମିଳିଥାଏ ।
ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିବ୍ୟଗୁରୁ ପରି କୁରଆନରେ ମଧ୍ୟ ଦୈନିକ ନମାଜ, ଗ୍ରହପାଠ,
ନାମଜପ, ସ୍ଵରଣଚିନ୍ତନ ଏବଂ ଉପବାସ ଆଦି ଉପାସନାର ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।
ଉପାସନା କଲେ ଜିଶ୍ଵର ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଭକ୍ତକୁ ତାଙ୍କର ସାନ୍ନିଧି ମିଳିଥାଏ ।

ବିଭିନ୍ନ ଉପାସନା ମଣିଷ ମଧ୍ୟରେ ଜୟିଷ୍ଠ ଦମନ କରିବାର ଶକ୍ତି ଉପନ୍ଥ କରେ
ଏବଂ ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ କୃପାରୁ ମଣିଷ ପାଇଁ କୁକର୍ମଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ିଦେବା ସହଜ ହୋଇଯାଏ ।
କୁରାନ୍ କହେ ଯେ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କର ଉପାସନା ମଣିଷକୁ ସଦାଚାରୀ କରେ -

ହେ ମନୁଷ୍ୟଗଣ ! ନିଜ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କର ସେବା-ଉପାସନା କର ଯିଏ
ତୁମମାନଙ୍କୁ ସୃଷ୍ଟି କଲେ ଏବଂ ତୁମ ପୂର୍ବଜମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ, ଯାହାପଳରେ
ତୁମେମାନେ ସଦାରୁଗା ହେବ । (କୁରାନ୍ ୨ / ୨୧)

ଯିଏ ଏହା ଜାଣେ ଯେ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସେ ପୁନର୍ଜୀବିତ ହେବ ଏବଂ ତାକୁ ନିଜ
ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମର ହିସାବ ଦେବାକୁ ହେବ, ସେ ଏକାନ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ପାପ
କରେନାହିଁ ମାତ୍ର ଯାହାକୁ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କର ଭୟ ନାହିଁ, ପୃଥିବୀର କୌଣସି ଶକ୍ତି ତାକୁ
କୁକର୍ମ କରିବାରୁ ଗୋକ୍ରି ପାରିବନାହିଁ ।

କୁରାନ୍ ଯୁଦ୍ଧନୀତି - ମାନବାଧୂକାରର ସୁରକ୍ଷା ଧର୍ମର ଏକ ବଡ଼ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ।
ଧର୍ମଗ୍ରହୁଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ନୀତିଶିକ୍ଷା ଦିଆନ୍ତିନାହିଁ ବରଂ ମାନବାଧୂକାରଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା
ପାଇଁ ନୀତିନିୟମ ମଧ୍ୟ ଦେଇଥାଆନ୍ତି । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମାଜର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର
ମୌଳିକ ଅଧୂକାରଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ନିଶ୍ଚିତ କରା ନୟାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରଜାଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ
ନମିଲିଛି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ସମାଜରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପିତ ହେବା ସମ୍ବନ୍ଧ ନୁହେଁ ।
ସମାଜରେ ହତ୍ୟା, ଲୁଣ୍ଣନ, ଶୋଷଣ, ଧର୍ଷଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାର ଉପରେ
ଅଙ୍କୁଶ ନଥୁଲେ ଲୋକମାନେ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ଭୋଗିବେ ଏବଂ ସମାଜର ଶାନ୍ତି ବ୍ୟାହତ
ହେବ । ତେଣୁ, ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ଧର୍ମ ମଣିଷକୁ ତା' ଜାହା ଅନୁଯାୟୀ ଭକ୍ତି ଓ ଉପାସନା
କରିବାର ଅଧୂକାର ତ ଦେଇଛି କିନ୍ତୁ ମାନବାଧୂକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିବାର ବା
ସମାଜର କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ କରିବାର ଅଧୂକାର ଦେଇନାହିଁ । ପୂଜା-ଉପାସନା ବ୍ୟକ୍ତିର
ଧର୍ମଗତ ଅଧୂକାର । ଏଥପାଇଁ ତାକୁ ବାଧ କରାଯିବ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସମାଜର କୌଣସି
ଅନିଷ୍ଟ କଲେ ତାକୁ ନିୟମନ କରିବା ପାଇଁ ଶକ୍ତିପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ । ତେଣୁ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ନିରାକରଣ ପାଇଁ ଧର୍ମଗ୍ରହୁଗୁଡ଼ିକରେ ନୀତିନିୟମ ଦିଆଯାଇଛି
ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଦଣ୍ଡବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ
ବ୍ୟତିଚାରର ନିରାକରଣ ପାଇଁ ଲେଖାମରେ ବ୍ୟତିଚାର କରିଥିବା ବିବାହିତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ

ପଥର ମାରି ହତ୍ୟା କରିବାର ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।^(୨୭) ତା'ପୂର୍ବରୁ ବାଇବଳ ଓ ମନୁସଂହିତାରେ ମଧ୍ୟ ଅବିକଳ ସମାନ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ବାଇବଳ କହେ ଯେ ଅପରାଧୀକୁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ସାମନାରେ ପଥର ମାରି ହତ୍ୟା କରାଯାଉ^(୨୮) ଏବଂ ମନୁସଂହିତାରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ବ୍ୟଭିଚାରୀକୁ ତପ୍ତ ଲୌହଶ୍ଵରୀରେ ଶୁଆଇ ଦାହ କରାଯାଉ ।^(୨୯)

ଅନେକ ସମୟରେ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଶାସକମାନଙ୍କୁ ଶତ୍ରୁ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଧର୍ମଗ୍ରହଣଗୁଡ଼ିକ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧର ନୀତିନିୟମ ଦେଇଥାଆନ୍ତି । ବିଶ୍ୱର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରନ୍ଥ ବେଦ, ବାଇବଳ, ଗୀତା ଏବଂ ମହାଭାରତର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଯୁଦ୍ଧନୀତି ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ‘ଜିହାଦ ଓ ଆତଙ୍କବାଦ’ ପୁଣ୍ଡକରେ ମୁଁ ଏବିଷୟରେ କେତେକ ଉଦାହରଣ ଦେଇଛି । ବିଶ୍ୱରେ ଅନେକ ଜିଶ୍ଵରଦୃତ ଏବଂ ଧର୍ମପ୍ରାଣ ରାଜପୁରୁଷ ଅନ୍ୟାୟ-ଅତ୍ୟାଚାର ବିରୋଧରେ ଅସ୍ତ୍ରଧାରଣ କରିଥିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଆମକୁ ଜତିହାସ ପୃଷ୍ଠାରେ ମିଳିଯିବ । କୁରାନରେ ମଧ୍ୟ ସେହି କାଶରା ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ମାର୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଛି । ଜୟଲାମର ଯୁଦ୍ଧନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଯୁଦ୍ଧ କେବଳ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନତା ପାଇଁ ହେବ, ଏହା ଅନ୍ତିମ ବିକଷି ହେବ, ପ୍ରଥମେ ସର୍ବି ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଉଦୟମ କରାଯିବ, ଯୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ଅନେତିକ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବ ନାହିଁ, ଅନାବଶ୍ୟକୀୟ ରକ୍ତପାତ ହେବନାହିଁ, ସାଧାରଣ ନାଗରିକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯିବ ନାହିଁ, ବୃକ୍ଷ, ଶିଶୁ, ମହିଳା ଓ ସାଧୁସ୍ତୁଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ହେବନାହିଁ, ଗଛପତ୍ର ବା ପଶୁସମ୍ପଦ ନଷ୍ଟ କରାଯିବ ନାହିଁ, କାହାରି ଉପାସନାପାଠ ଧ୍ୟାନ କରାଯିବ ନାହିଁ, ଶତ୍ରୁ ଆମ୍ବମାର୍ପଣ କଲେ ଯୁଦ୍ଘ ସମାପ୍ତ କରି ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଘବଦୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ, ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଘ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ଧର୍ମବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ହୁଏ, କେବଳ ତାହାକୁ ହିଁ ‘ଧର୍ମଯୁଦ୍ଘ’ ବା ‘ଜିହାଦ’ କୁହାଯିବ । ପ୍ରଜାଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଘ କରିବା ହେଉଛି ରାଜଧର୍ମ ଏବଂ

(୨୭) ସହା ବୃଖାରା, ୪ର୍ଥ ଖଣ୍ଡ, ବାଣୀ ୮ ୧୯,

(୨୮) ବାଇବଳ, ଦିତ୍ୟାୟ ବିବରଣ ୨୭/୨୦-୨୯

(୨୯) ମନୁ ସଂହିତା ୮/୩୭ ୨

ଏହାର ନିଷ୍ଠତି କେବଳ ଜିଶୁରଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି ବା ରାଜ୍ୟର ଶାସକ ହିଁ ନେଇଥାଆନ୍ତି ।
ଏହା କୌଣସି ନାଗରିକର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧ୍ୟକାର ନୁହେଁ ।

ଇସଲାମ ବିରୋଧରେ ପ୍ରଚାର କରାଗଲା ଯେ ଇସଲାମ ତରବାରୀ ମୁନରେ
ଧର୍ମାନ୍ତରିକରଣ କରିଛି । ଏହା କେତେକ ଅସହିଷ୍ଣୁ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଲେଖକଙ୍କର ମିଥ୍ୟା
ଅପପ୍ରଚାର । ଜିଶୁରଦୂତ ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦ ତାଙ୍କ ଜୀବନକାଳରେ କାହାରିକୁ ଧର୍ମ
ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ କରିନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା ଏହାର ଶିକ୍ଷା ଦେଇନାହାନ୍ତି ।
ଧର୍ମରେ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ ନିଷିଦ୍ଧ । କୁରଆନ ଘୋଷଣା କରିଛି –

ଧର୍ମ ବିଷୟରେ କୌଣସି ବାଧବାଧକତା ନାହିଁ । ସତ୍ତମାର୍ଗକୁ ଅସତ୍
ମାର୍ଗଠାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଥକ କରି ଦିଆଯାଇଛି । (କୁରଆନ ୨ / ୨୫୭)

ଜିଶୁର ଜଙ୍ଗା କରିଥିଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଜଳ, ବାୟୁ ଆଦି ସଂସାରର ଅନ୍ୟ
ସୃଷ୍ଟିମାନଙ୍କ ପରି ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଅବାଧ ହୋଇ ପାରି ନଥାଆନ୍ତା, ମାତ୍ର
ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧି ଓ ବିଚାରଣକ୍ରିତ ପରୀକ୍ଷା ନେବା ପାଇଁ ସେ ତାକୁ ଧର୍ମଗତ
ସ୍ଵାଧୀନତା ଦେଇଛନ୍ତି । ଆସ୍ତା ବିଷୟରେ ବାଧ କଲେ ଏହି ପରୀକ୍ଷା
ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଜିଶୁର କେବଳ ସତ୍ୟପଥ ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଯଦି କେହି
ସତ୍ୟପଥରେ ଚାଲିବାର ସଂକଷ୍ଟ କରେ, ସେ ତାକୁ ବାଧ କରି ଅସତ୍, ପଥରେ
ନିଅନ୍ତିନାହିଁ ଏବଂ ଯଦି ସେ ଅସତ୍ ପର୍ବା ଅବଲମ୍ବନ କରେ, ଜିଶୁର ବାଧ କରି
ତାକୁ ସତ୍ୟପଥକୁ ଆଣନ୍ତିନାହିଁ ।

କିଛି ଲୋକ କୁରଆନର କେତେକ ବାଣୀକୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରସଂଗ ଓ
ପୃଷ୍ଠାଭୂମିରୁ ଅଲଗା କରି ସମାଜରେ ଘୃଣା ଓ ବିଦେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର
କରୁଥୁବାର ଦେଖାଯାଏ । ସେମାନେ କେତେକ ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ଆଦେଶକୁ ଉଦ୍ଧାର
କରି କହନ୍ତି ଯେ ଦେଖ, କୁରଆନ କେମିତି ଅଣମୁସଲିମମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର
ଆଦେଶ ଦେଇଛି । ଏତଳି ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ନାଚିବାଣୀ ନୁହେଁ ବରଂ ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ
ଆଦେଶ ଥିଲା ଏବଂ କେବଳ ସେହି ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା,
ଯେଉଁମାନେ ମୁସଲିମମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ

ନିଶ୍ଚିହ୍ନ କରି ଦେବାକୁ ପ୍ରାଣମୂଳ୍ଲା ଉଦୟମ କରୁଥିଲେ । ଯଦି କେହି ଗୀତାକୁ ଭଲରୂପେ ଅଧ୍ୟୟନ ନକରି ସେଥିରୁ ମନଙ୍ଗଳା ଶ୍ଲୋକଟିଏ ଉଦ୍ଧାର କରି କହେ ଯେ ଦେଖ ଗୀତାରେ କିଭଳି ପ୍ରିୟଜନମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଛି, ତେବେ ଏଉଳି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଜ୍ଞାନୀ କୁହାଯାଇ ନପାରେ ।

କୁରଆନ୍ ଏକ ନିତ୍ୟ ପଠନୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥ - କୁରଆନ୍ ମଣିଷକୁ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଅନ୍ତବିଶ୍ୱାସ, କୁସଂସ୍କାର ଏବଂ ଅପକର୍ମରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ତାକୁ ଜଣେ ଭଲ ମଣିଷ କରି ଗଡ଼ିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯାହାଫଳରେ ତା'ର ଜହାଲୋକ ଓ ପରଲୋକ ସୁଖମାୟ ହୋଇପାରିବ । ତେଣୁ ଏହାକୁ ନିୟମିତ ପାଠ କରିବା ଉଚ୍ଚିତ । ଅନେକ ମୁସଲିମ ଭାଇତୁରଣୀ କୁରଆନର ଅନୁବାଦ ପଢ଼ିନାହିଁ । ତେଣୁ, କୁରଆନର ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ସେମାନେ ଜାଣିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଯାହାଫଳରେ କୁରଆନ ସେମାନଙ୍କ ଆଚାର ଓ ବିଚାରକୁ ପରିମାର୍ଜିତ କରିପାରେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଂସ୍କାର ଆଣିପାରେ ନାହିଁ । କୁରଆନ୍ ଜୟଳାମର ମୂଳ ଗ୍ରନ୍ଥ । ଏହାକୁ ନିୟମିତ ପାଠ କରିବା, ଏହାର ଶିକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମନେ ରଖି ପାଳନ କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭକ୍ତର ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ମହାମାନ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ କହନ୍ତି, “ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି, ଯିଏ କୁରଆନ ଶିକ୍ଷା କରେ ଏବଂ ଏହାର ଶିକ୍ଷା ଦିଏ ।” (ସହୀ ବୁଖାରୀ, ୩/୪୪୪)

କୁରଆନ ସ୍ଵର୍ଷାଙ୍କର ବାଣୀ । ତେଣୁ, ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାଣୀର ଅର୍ଥ ବୁଝିବା ମଣିଷ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ସତ୍ୟ ଯେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥଟି ମଣିଷର ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ତେଣୁ, ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଶିକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକୁ ଏହା ପରିଷାର ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛି ଯେପରିକି ସାଧାରଣ ଲୋକେ ବୁଝିପାରିବେ । ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ ସ୍ଵର୍ଷ ମନୁଷ୍ୟକୁ ନିଜର ନୀତିନିୟମ ଦେବେ ଏବଂ ତାହାକୁ ପାଳନ ନକଲେ ସେ ଦଶ ଭୋଗିବ ବୋଲି ସତର୍କ ମଧ୍ୟ କରିବେ କିନ୍ତୁ ଭକ୍ତ ତାଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥରୁ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନଥୁବ । ସଦ୍ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଅସଦ୍ବିଶ୍ୱାସ କ'ଣ ବା ସତ୍ୱ କର୍ମ ଏବଂ ଅସତ୍ୱ କର୍ମ କ'ଣ, ଏଉଳି ନୀତି ଉପଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ

କୁରଆନ ଖୁବ୍ ସଷ୍ଟ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛି । ଏହି ସଷ୍ଟ ବାଣୀଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଗ୍ରନ୍ତର ଅସଲ ଶିକ୍ଷା ବୋଲି କୁରଆନ କହିଛି -

(ହେ ବାର୍ଗାବହ !) ସେ ହିଁ ତୁମ ପ୍ରତି (କୁରଆନ) ଗ୍ରନ୍ତ ପ୍ରକଟ କରିଛୁ, ଯାହାର କେତେକ ବାଣୀ ସଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରେ ଏବଂ ସେହି ବାଣୀଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରନ୍ତର ଆଧାର । ଏହାର ଅନ୍ୟ କେତେକ ବାଣୀ ସଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମନରେ କୁଟିଲତା ଭରି ରହିଛି, ସେମାନେ ଅସଷ୍ଟ ବାଣୀଗୁଡ଼ିକ ପଛରେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତି ସେ ସେଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ମତାନ୍ତର ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ଅନ୍ତର୍ନହିଁତ ଅର୍ଥ ଜାଣିବେ, ମାତ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ଅର୍ଥ ଅଳ୍ଲାହଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ କେହି ଜାଣନ୍ତିନାହିଁ । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଗଭୀର, ସେମାନେ କହନ୍ତି ଯେ ଆମେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ । ସବୁତକ ଆମ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କର ବାଣୀ ଏବଂ ଏକଥା କେବଳ ବୃଦ୍ଧିମାନ ଲୋକମାନେ ହିଁ ବୁଝିପାରନ୍ତି । (କୁରଆନ ୩/୭)

ଡେଣ୍ଟ୍, କୁରଆନର ପାଠକମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏହାର ଅବୋଧ ବାଣୀଗୁଡ଼ିକର ରହସ୍ୟରେବ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହାର କେତେକ ବାଣୀର ଅର୍ଥ ବୁଝିବା ପାଇଁ ସେଗୁଡ଼ିକର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଦରକାର ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଭାଷ୍ୟର ସହାୟତା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଏଥୁପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ଅଛି ସେମାନେ ଭାଷ୍ୟର ସହାୟତା ନେଇପାରନ୍ତି ।

ପୂରୁଷୋତ୍ତମ ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦ - ଯେଉଁ ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରତି କୁରଆନ ପ୍ରକଟ ହେଲା, ସେ ଜଣେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହନ୍ତି । ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦ ବିଶ୍ୱ ଜତିହାସର ଜଣେ ଅନନ୍ୟ ପ୍ରତିଭା ଯାହାଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ବିଶ୍ୱର କୋଟିକୋଟି ନରନାରୀ ଅନୁପ୍ରାଣିତ । ବିଶ୍ୱର ପ୍ରଖ୍ୟାତ ବ୍ୟତିହାସିକମାନେ ତାଙ୍କର ନିଶ୍ଚାଣ ଚରିତ୍ର ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵର ଭୂମ୍ୟସୀ ପ୍ରଶଂସା କରିଛନ୍ତି । ‘ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦ’ ପୁସ୍ତକରେ ମୁଁ ଏହାର ଅନେକ ଉଦାହରଣ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ କ’ଣ କହନ୍ତି ଆସନ୍ତୁ ଶୁଣିବା -

ଥୋମାସ କାର୍ଲାଇଲ -

“ତାଙ୍କ ସାଥୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ନାମ ଦେଇଥିଲେ ‘ଅଳ୍-ଆମୀନ’ ଅର୍ଥାତ୍
ବିଶ୍ୱସନୀୟ - ଜଣେ ସଜୋଟ ଓ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ମଣିଷ, ସଜୋଟ ନିଜ
କଥାରେ, ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆଉ ବିରହଧାରାରେ ।”^(୧୯)

ଜନ୍ ତାଭେନପୋର୍ଟ -

“ବଡ଼ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ବିନମ୍ବତା, ବିନାତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଆନ୍ତରିକ ଭାବ
ଏବଂ ଦାସିକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଶାନ୍ତ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ତାଙ୍କ ପାଇଁ
ସମ୍ମାନ, ପ୍ରଗଂଧା ଏବଂ ସାଦର ସମର୍ଥନ ଆଶି ଦେଇଥିଲା ।”^(୨୦)

ମାର୍କ୍ସ ଉତ୍ସ୍ଵ -

“ଦୟାଶୀଳ, ଅହଂକାରଶୂନ୍ୟ, ସଂଯମୀ ଏବଂ ସେବକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସେ
ଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଦାର, ଅପରିଚିତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆକର୍ଷଣୀୟ, ଯିଏ
ନିଜ ଶିଖ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ଭାରି ଆଦର ପାଉଥିଲେ । .. କୌଣସି
ଭିକ୍ଷୁକକୁ ‘ନା’ କହିବା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା ଏବଂ
ଅତି ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର ନିମନ୍ତଣ ବା ମାମ୍ବୁଲି ଉପହାରକୁ ମଧ୍ୟ ସେ
ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କେବେହେଲେ କୁଣ୍ଡାବୋଧ କରୁ ନଥିଲେ ।”^(୨୧)

ଏଚ.୬. ଆର. ଗୀବ -

“ଧର୍ମର ପ୍ରଚାର ଯୋଗୁଁ ନୁହେଁ, ବରଂ ମୁହମ୍ମଦଙ୍କ ସଦ୍ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ
ଯୋଗୁଁ ମଦିନାବାସୀ ତାଙ୍କର ସହାୟତା ଭିକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।”^(୨୨)

(୧୯) Thomas Carlyle (1795-1881), *Heroes and Hero Worship*, London p.73

(୨୦) John Davenport, *An Apology for Mohmmmed and the Koran*, London,
1869

(୨୧) Marcus Dods, DD, *Mohammed, Buddha And Christ*, London, 1877

(୨୨) H.A.R. Gibb, *Mohammedanism, An Historical Survey*, New York,
1962, p.34

ଉଜ୍ଜଳିଯମ ମଣ୍ଡଗୋମେରୀ ଥ୍ରାଟ୍ -

“ଉତ୍ତମ ମନ୍ଦିର ଓ ମନ୍ଦିନୀ କାଳରେ ମୁହଁମଦଙ୍କ ସମକାଳୀନ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ଉତ୍ତମ ଓ ସନ୍ତୋଷ ବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ଜାଣିଥୁଲେ ।” (୩୩)

ଆର. ବୋସତ୍ତର୍ ସ୍ମିଥ -

“ଏକ ସ୍ଥାଯୀ ସେନା ବିନା, ନିରାପଦାରକ୍ଷା ବିନା, ରାଜପ୍ରାସାଦ ବିନା ଏବଂ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦର୍ଶ ରାଜସ୍ଵ ବିନା ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଶାସନ କରିଛି ବୋଲି ଯଦି କାହାରି କହିବାର ଅଧିକାର ଥାଏ ତେବେ ସେ ହେଉଛନ୍ତି ମୁହଁମଦ, କାରଣ କୌଣସି ସାଧନ ବା ସହାୟତା ନଥାଇ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ସବୁକିଛି କରି ପାରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଥିଲା ।” (୩୪)

ଆଲଫୋନ୍ସ ଡି ଲାମରଟାଇନ୍ -

“ମଣିଷର ମହାନତାକୁ ମାପିବା ପାଇଁ ଯେତେବୁନ୍ଦିଏ ପରିମାପକ ଅଛି, ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କଲେ ଆମେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିପାରୁ ‘ତାଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ମହାନ ଆଉ କେହି ଅଛି କି’ ?” (୩୫)

ଜନ୍ ଉଜ୍ଜଳିଯମ ଭ୍ରାପର -

“ଏକଢୁତୀଯାଂଶ ମାନବଜଗତକୁ ସେମାନଙ୍କ ଦୈନିକିନ ଜୀବନରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରୁଥିବା ବହୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଏହି ଧର୍ମାଧୀଶ ବୋଧହୁଏ ‘ଜିଶ୍ଵରଦୂତ’ ପଦବୀର ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରତିପାଦନ କରୁଛନ୍ତି ।” (୩୬)

(୩୩) William Montgomery Watt, Prophet And Statesman, London, p.234

(୩୪) R.Bosworth Smith, Mohammed and Mohammedanism, London, 1874, p.235

(୩୫) Alphonse De Lamartine, Histoire De La Turquie, Paris, 1854 Vol.II, p.277

(୩୬) John William Drapper, M.D, LL.D, History of the Intellectual Development of Europe, Vol.I, London 1875, p.330

ମାର୍କେଲ୍ ଏଟ. ହାର୍ଟ ଜଣେ ଆମେରିକାୟ ଲେଖକ । ସେ ଜତିହାସରୁ ବାଛିବାଛି ଶତାଧୂକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଜୀବନୀ ଲେଖିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆରିଷ୍ଟୋଟଳ, ଗୌତମ ବୃଦ୍ଧ, ମହାବୀର, କନପୁସ୍ତିଯସ୍ତ, ଜୋରାସ୍ତର, ଆଇଜାକ୍ ନିଉଟନ, ସେଣ୍ଟ ପଲ, ଆଇନ୍ଷାଇନ୍, ଗାଲିଲିଓ, ଚାର୍ଲେସ୍ ଡାରଡ଼ିନ, କାର୍ଲ ମାର୍କ୍ସ, ମହାମାନ୍ୟ ଯୀଶୁ, ମହାମାନ୍ୟ ମୋସେସ୍, ନେପୋଲିଯନ୍, ସମ୍ବାଟ ଅଶୋକ, ସମ୍ବାଟ ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଟର, ଜୁଲିୟସ୍ ସିଜର ଏବଂ ପ୍ଲାଟୋ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଦ୍ଧତୁଳ୍ଟ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ହାର୍ଟ ବିଶ୍ୱର ଶହେଜଣ ମହାନ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତାଲିକାରେ ମହାମାନ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତଦଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନରେ ରଖି କହିଛନ୍ତି-

“ମୁହୂର୍ତ୍ତଦଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱର ସର୍ବାଧୂକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ତାଲିକାର ଶାର୍ଷରେ ରଖିବାର ମୋ’ର ପସନ୍ଦ କେତେକ ପାଠକଙ୍କୁ ବିସ୍ତିତ କରିପାରେ ଏବଂ ଅନେକଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରଶବାଚୀ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ, କିନ୍ତୁ ଜତିହାସରେ କେବଳ ସେ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଧର୍ମ ଏବଂ ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବାଧୂକ ସଫଳତା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ।”^(୩୭)

ମହାମାନ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତଦଙ୍କ ଚରିତ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ଥିଲା । ତଣ୍ଡୁ, ଜିଶ୍ୱର କହିଛନ୍ତି –

ପ୍ରକୃତରେ ରସ୍ତୁଲଙ୍କ ଜୀବନଶୈଳୀରେ ତୁମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଚରିତ୍ରର ଉଦାହରଣ ଅଛି । (କୁରାନ୍ ୩୩/ ୨୧)

ମହାମାନ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବିଶ୍ୱରେ ଆସିଥିବା କୌଣସି ନୁଆ ଜିଶ୍ୱରଦୂତ ନୁହନ୍ତି । ତାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ବିଶ୍ୱର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଲକ୍ଷାଧୂକ ଜିଶ୍ୱରଦୂତଙ୍କର ଆବିର୍ଜାବ ଘଟି ସାରିଛି । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ସୁଲପଥ ବା ଜଳପଥରେ ଯାତାଯାତର କୌଣସି ସୁବିଧା ନଥିଲା ଏବଂ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ଧର୍ମର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଲାଗି ପଥ ସୁଗମ ହୋଇ ନଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଜଣେ ଜିଶ୍ୱରଦୂତଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା ସମ୍ବନ୍ଧ ବିଶ୍ୱରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମ୍ବପନ ନଥିଲା ।

(୩୭) Michael H. Hart, The 100 : A Ranking of the Most Influential Persons in History, p.33

ତେଣୁ, ବିଭିନ୍ନ ଅଂଚଳ ପାଇଁ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଜିଶ୍ଵରଦୂତ ନିଯୁକ୍ତ ହେଉଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ସମାଜର ଦାୟିତ୍ବ ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରାଚୀଯରେ ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦଙ୍କୁ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ପାଇଁ ଜିଶ୍ଵରଦୂତ ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ କରି ଦିଆଗଲା ।^(୩୮) ଏଥୁସହିତ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରକଟ ହୋଇଥିବା ଗ୍ରହୁଚିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ପ୍ରକ୍ଷେପଣରୁ ମୁକ୍ତ ରଖିବା ଲାଗି ଏହାର ଦୈବୀସୁରକ୍ଷା ମଧ୍ୟ କରାଗଲା । ଯେହେତୁ କୁରଆନ ଗ୍ରହୁଶୃଂଖଳାର ଅନ୍ତିମ ସଂକ୍ଷରଣ ଏବଂ ଏହା ସମୁଦାୟ ମାନବଜାତିର ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଉଦିଷ୍ଟ, ସ୍ଵୟଂ ସ୍ରଷ୍ଟା ଏହାର ସୁରକ୍ଷାର ଦାୟିତ୍ବ ନେଇ କହିଛନ୍ତି, “ଆମେ ଏହି କୁରଆନ ପଠାଇଛୁ ଏବଂ ସ୍ଵୟଂ ଆମେ ଏହାର ସଂରକ୍ଷକ ।”^(୩୯) ସୁତରାଂ, ଏଥରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ କସ୍ତିନକାଳେ ସମ୍ବନ୍ଧ ନୁହେଁ । ଚଉଦଶହ ବର୍ଷରୁ ଲକ୍ଷଳକ୍ଷ ଭକ୍ତ ଏହି ଗ୍ରହୁଚିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଟସ୍ତୁ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଏପରିକି ଲକ୍ଷଳକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ଆୟ-ଦଶ ବର୍ଷର ଛୋଟ ପିଲାମାନେ ଏହାକୁ କଣ୍ଟସ୍ତୁ କରି ସେମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସାଇତି ରଖିଛନ୍ତି । ଏଭଳି ଅଭ୍ୟୁତ୍ୱପୂର୍ବ ସୁରକ୍ଷା କୌଣସି ଦିବ୍ୟଗ୍ରହୁର ହୋଇନାହିଁ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦୈନିକିନ ଜୀବନର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ମଧ୍ୟ ଲଭିତାର ପୃଷ୍ଠାରେ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିଛି । ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ବିନା ଧର୍ମ ପାଳନ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧ ନୁହେଁ, କାରଣ ଜିଶ୍ଵରଦୂତ ହିଁ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ଗ୍ରହୁର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମବିଧୁ ଶିଖାଇ ଥାଆନ୍ତି ଯାହା ଗ୍ରହୁରେ ନଥାଏ ।

ସୁତରାଂ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷା ଚିରଦିନ ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷିତ, ସେହି ଶିକ୍ଷାକୁ ନେଇ ପୁନର୍ବାର ଜିଶ୍ଵରଦୂତ ଆସିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଜିଶ୍ଵର ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦଙ୍କୁ ଅନ୍ତିମ ଜିଶ୍ଵରଦୂତ ଘୋଷଣା କଲେ^(୪୦) ଏବଂ ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦ ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି, “ମୋତେ ସମଗ୍ର ମାନବସମାଜ ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ମୋ’ ସହିତ ଜିଶ୍ଵରଦୂତମାନଙ୍କର ଆଗମନର ପରମଗାକୁ ସମାପ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।”^(୪୧)

(୩୮) କୁରଆନ ୨୧/୧୦୭

(୪୦) କୁରଆନ ୩୩/୪୦

(୩୯) କୁରଆନ ୧୫/୯

(୪୧) ସହା ମୁସଲିମ, ୧/୪୨୩

ଜିଶୁରବାଣୀର ଅବିକଳ ଅନୁବାଦ କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ବନ୍ଧ ନୁହେଁ । ମୁଁ କେବଳ ଏହାର ଭାବାନୁବାଦ କରିବାର ପ୍ରୟାସ କରିଛି । ଏଥପାଇଁ ମୁଁ ବିଶ୍ଵର ଅନେକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଭାଷ୍ୟକାରମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇଛି ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ବନ୍ଧମାତ୍ର ମୁପ୍ତି ମୁହମ୍ମଦ ଶପ୍ତୀ ଉସମାନୀ, ଜୟେଷ୍ଠ ମୁପ୍ତି ମୁହମ୍ମଦ ତକୀ ଉସମାନୀ, ମୌଲାନା ଅବୁଲ୍ ମାଜିଦ ଦରିଆବାଦୀ, ମୌଲାନା ଫତେହ ମୁହମ୍ମଦ ଜଳନନ୍ଦରା, ମୌଲାନା ଶବ୍ଦବାର ଅହମଦ ଉସମାନା, ଜମାମ ଜବନ-ଏ-କସିର, ଅବୁଲ୍ଲାହ ଯୁସୂଫ ଅଲି, ଏମ. ଏମ. ପିକଥଳ, ମୁହମ୍ମଦ ମହେନ୍ ଖାନ, ଏବଂ ତକି ଉଡ଼ାନ୍ ହିଲାଲୀ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ।

୨୦୧୪ ମସିହା ରମଜାନ ମାସରେ ମୁଁ କୁରଆନ୍ର ଅନୁବାଦ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ମୁଁ କଟକରେ ଭାରତୀୟ ତାକ ବିଭାଗରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଥିଲି । ଯଦିଓ ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ଜସଲାମ ଏବଂ ତୁଳନାମୂଳକ ଧର୍ମ ଉପରେ କିଛି ବର୍ଷ ଗବେଷଣା କରି ସାରିଥିଲି ଏବଂ ଜସଲାମର ବିଭିନ୍ନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ କେତେକ ପୁଷ୍ଟକ ମଧ୍ୟ ଲେଖି ସାରିଥିଲି, ତଥାପି କୁରଆନ ଭଳି ଏକ ମହାନ ଗ୍ରହୁର ଅନୁବାଦ କରିବାକୁ ସାହସ ହେଉ ନଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ମନରେ ପ୍ରବଳ ଜଙ୍ଗ ଥିଲା ଯେ କିପରି ସରଳ ଓଡ଼ିଆରେ କୁରଆନର ଅନୁବାଦ ହୋଇପାରନ୍ତା ଯେପରିକି ଓଡ଼ିଆ ପାଠକମାନେ କୁରଆନର ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଜଣିପାରନ୍ତେ । ଆଦରଣୀୟ ମୌଲାନା ସମ୍ବଦ୍ଧ ମଂଜୁର ଅହମଦ କାସମୀ, ବନ୍ଦୁ ମୁହମ୍ମଦ ମୋଇନ୍ ଏବଂ ସୁବହାନ ଖାନ ମୋ' ମନରେ ଏଥପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କଲେ । ତେଣୁ, ମୁଁ ଅନୁବାଦ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କଲି । ଏହି ମହତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବନ୍ଦୁ ରଫ୍ତି ଅହମଦ ଖାନ ମୋତେ ସର୍ବଦା ଉସାହିତ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ମୋ'ର ମନୋବଳ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସହିତ ଅନୁବାଦ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଦୀର୍ଘ ସାତବର୍ଷ କାଳ ମୋତେ ସହେଯାଗ କରିଆସିଛନ୍ତି । ବନ୍ଦୁ ମୁପ୍ତି ଅବୁର ରହମାନ ନଦ୍ଦି ଅନୁବାଦର ସମୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ବନ୍ଦୁ ସମୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଦୁଇ ବନ୍ଦୁଙ୍କ ସହଯୋଗ ବିନା ଅନୁବାଦ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ମୋ' ପକ୍ଷରେ ସହଜ ନଥିଲା । ମୁଁ ଏମାନଙ୍କ ନିକଟରେ କୃତଙ୍କ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବନ୍ଦୁ ଖୁବଶିଦ୍ଦ ବେଗ ଏବଂ ରେଜା କରିମ ଦାନିଶ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଯଥେଷ୍ଟ ସହଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟର ଅନ୍ତିମ ଚରଣରେ ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଉଲେମାଙ୍କର ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ମୌଳାନା ମୁବାରକ ହୁସେନ ସଲାମତ୍ତଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ମୁଫ୍ତି ଅଭୂର ରହମାନ ନଦ୍ଦି, ମୌଳାନା ଜଇମୁଲ ଜସଲାମ କାସମୀ, ମୌଳାନା ମୋତିଉଲୁହ ନାଜିଶ୍ ଏବଂ ମୁହମ୍ମଦ ଶମାମ ଖାନ ସିରାଜାଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ସମୀକ୍ଷା କମିଟି ଏହି ଅନୁବାଦର ପୁନଃସମୀକ୍ଷା କରିଛି, ବିଶେଷତଃ ମୌଳାନା ମୁବାରକ ହୁସେନ ସଲାମତ୍ ଏଥୁପାଇଁ ବହୁ କଷ୍ଟ ସ୍ଵାକାର କରିଛନ୍ତି । ସେଥୁପାଇଁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କମିଟିର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି । ଆନନ୍ଦର କଥା ଯେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ମାନ୍ୟବର ଉଲେମା ଏବଂ ଶାସ୍ତ୍ରବିଜ୍ଞାନେ ଏହି ଅନୁବାଦଟିକୁ ବପୁଳ ସମର୍ଥନ ଦେଇ ସମାଜର ଅଶେଷ ଉପକାର କରିଛନ୍ତି । ଏଥୁପାଇଁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ସର୍ବଦା କୃତଜ୍ଞ ରହିବି । ଅନ୍ତିମ ନିକଟରେ ମୋ'ର ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ ତାଙ୍କର ପବିତ୍ର ବାଣୀ ତାଙ୍କ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ଜୀବନକୁ ଆଲୋକମୟ କରୁ ଏବଂ ବିଶ୍ୱଶାନ୍ତି ଓ ବିଶ୍ୱଭ୍ରତ୍ବ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟକ ହେଉ । ପାଠକ ବନ୍ଦୁମାନଙ୍କୁ ମୋ'ର ବିନାତ ଅନୁରୋଧ ଯେ ଦୟାକରି ସେମାନେ ଏହି ଗ୍ରହୁଚିର ପବିତ୍ରତା ରକ୍ଷା କରିବେ ।

ନିଜ ଆଜାଦ ନଗର, ସୁନ୍ଦରପଦା, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଜୁଲାଇ ୨୭, ୨୦୨୨

ଶକ୍ତିଶ୍ରୀ ପ୍ରେସ୍‌ରେ
ଶକ୍ତିଶ୍ରୀ ଅହମଦ
ଫୋନ୍ - ୯୮୬୧୨୬୯୭୬୪

ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦାବଳୀ

ଅଲ୍ଲାହ - ସୃଷ୍ଟିର କର୍ତ୍ତା ଯାହାଙ୍କୁ ଜିଶ୍ଵର ବା ଗଡ଼ କୁହାଯାଏ । ସେ ସୃଷ୍ଟି, ସ୍ଥିତି ଓ ବିନାଶର କାରଣ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କର କର୍ମଫଳଦାତା । ସେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ନୁହନ୍ତି । ବେଦ ଓ ବେଦାନ୍ତରେ ତାଙ୍କୁ ‘ବ୍ରହ୍ମ’ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଆରବୀ ଭାଷାରେ ତାଙ୍କୁ ‘ଅଲ୍ଲାହ’ କୁହାଯାଏ । ‘ଅଲ୍ଲାହ’ ଏକ ଅନୁପମ ନାମ ଯାହାର ଲିଂଗ ବା ବଚନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଅନ୍ୟ କାହାରି ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବିଭିନ୍ନ ଗୁଣ ଓ ସ୍ଵଭାବ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଅନେକ ନାମରେ ଡକାଯାଏ ।

ଅଲିପ୍ ଲାମ୍ ମୀମ୍ - କୁରଆନରେ ଏକ ବା ଏକାଧୁକ ଅକ୍ଷରକୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏହିପରି କେତେକ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଛି, ଯଥା ଅଲିପ୍ ଲାମ୍ ମୀମ୍, କାଫ୍, ନୂନ, ହା-ମୀମ୍, ଯା'ସୀନ ଇତ୍ୟାଦି । ଏହି ରହସ୍ୟମାୟ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହ୍ୟର ଅଂଶ ରୂପେ ପାଠ କରା ଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଜିଶ୍ଵରଙ୍କର ମହାମାନ୍ୟ ବାର୍ତ୍ତାବହ ଏଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିନାହାନ୍ତି ।

ଅସଦ୍ବିଶ୍ୱାସୀ - ନାସ୍ତିକ, ଅଷ୍ଟବିଶ୍ୱାସୀ ବା ଧର୍ମବିରୋଧୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାର ବିଶ୍ୱାସ ମିଥ୍ୟା ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଆରବୀ ଭାଷାରେ ଏଉଳି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ‘କାଫିର’ କୁହାଯାଏ ।

ଇସଲାମ - ଜିଶ୍ଵରଶରଣ ବା ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ନିଜକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସମର୍ପିତ କରିଦେବାକୁ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ‘ଇସଲାମ’ କୁହାଯାଏ । ଯିଏ ତାଙ୍କୀରେ ସମର୍ପଣ କରି ତାଙ୍କର ଆଜ୍ଞାଧାନ ହୋଇଯାଏ, ତାଙ୍କୁ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ‘ମୁସଲିମ’ ମୁହାଯାଏ । ଇସଲାମର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅର୍ଥ ‘ଶାନ୍ତି’ ।

ଇନ୍ଦ୍ର - ବିଧବା ବା ସ୍ଥାନାପରିଚ୍ୟକ୍ତା ମହିଳାଙ୍କର ପ୍ରତୀକ୍ଷାକାଳ । ଏହି ସମୟ ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମହିଳାମାନେ ପୂନର୍ବିବାହ କରିବା ନିଷିଦ୍ଧ । ପଢ଼ିର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲେ ଇନ୍ଦ୍ରର ଅବଧୂ ୪ ମାସ ଦଶ ଦିନ, ତଳାକ୍ ଦିଆଯାଇ ଥିବା ମହିଳାମାନଙ୍କର ତିନୋଟି ରତ୍ନକାଳ ଅତିବାହିତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ସମୟ ସନ୍ତାନ ପ୍ରସବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

କପଟୀ - ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାର ପ୍ରକୃତରେ ଆସ୍ତା ନଥାଏ କିନ୍ତୁ ସେ ଆସ୍ତା ରଖିଛି ବୋଲି ଛଳନା କରୁଥାଏ

କା'ବା - ମନ୍ଦିର ଥିବା ବିଶ୍ୱର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଉପାସନା ଗୃହ । ବିଶ୍ୱର ସମସ୍ତ ମୁସଲମାନ ଭକ୍ତ ଏହି ଦିଗକୁ ମୁହଁ କରି ନମାଜପାଠ କରନ୍ତି ।

କିବଳା - ନମାଜପାଠ କରିବା ସମୟରେ ଯେଉଁ ଦିଗକୁ ମୁହଁ କରାଯାଏ, ତାହାକୁ କିବଳା କୁହାଯାଏ ।

ଗ୍ରନ୍ତବିଶ୍ୱାସୀ - ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ଦିବ୍ୟଗ୍ରନ୍ତ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ଜିଶ୍ଵରୀୟ ଗ୍ରନ୍ତରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ।

ଜକାତ୍ - ବଳକା ଧନ ଏବଂ ଶର୍ଯ୍ୟ ଓ ଫଳମୂଳ ଆଦିର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାଗ ଯାହା ପ୍ରତିବର୍ଷ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦାନ ଆକାରରେ ଦିଆଯାଏ ।

ଜଗତପାଳକ - ସାରା ଜଗତର ପାଳନକର୍ତ୍ତା ଏବଂ ସମଗ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଅଧୀଶ୍ୱର ବା ସର୍ବଲୋକେଶ୍ୱର ।

ଜିଜିଯା - ସୁରକ୍ଷା କର । ଅଣମୁସଲିମ୍ ନାଗରିକଙ୍କଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଅଧୁକାରଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମୁସଲିମ୍ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ କର ଆଦାୟ କରାଯାଏ ତାକୁ ‘ଜିଜିଯା’ କୁହାଯାଏ । ମୁସଲିମ୍ ନାଗରିକମାନଙ୍କଠାରୁ ଏଥିପାଇଁ ଜିଜିଯା ପରିବର୍ତ୍ତେ ‘ଜକାତ୍’ ଆଦାୟ କରାଯାଏ । ଏହା ସମାଜର ବିଭିନ୍ନ କଲ୍ୟାଣମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ ।

ଜିବରଜଳ - ଦେବଦୂତମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ, ଯିଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ ଥିବା ଜିଶ୍ଵରଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତାବହମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଥାଆନ୍ତି ।

ଜିହାଦ୍ - ସତ୍ୟରେ ଅବିଚଳିତ ରହି ଅନ୍ୟାୟ-ଅତ୍ୟାଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ କରା ଯାଉଥିବା ସଂଘର୍ଷକୁ ଆରବୀ ଭଷାରେ ‘ଜିହାଦ୍’ କୁହାଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ସଂଘର୍ଷ ପଥରେ ଶକ୍ତିପ୍ରଯୋଗର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ, ଏହା ଯୁଦ୍ଧର ରୂପେ ନିଏ । କୁରାଅନ ବ୍ୟତୀତ ବେଦ, ବାଇବଲ, ଗୀତା ତଥା ଅନ୍ୟାୟ ଗ୍ରନ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ଏପ୍ରକାରର ଯୁଦ୍ଧର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧନାଟିର ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଜିନ୍ - ଏମାନେ ମାନବ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାରର ସୃଷ୍ଟି । ଏମାନେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ, ଯେଉଁମାନେ ପୃଥିବୀରେ ବସବାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ରୂପ ଧାରଣ କରିପାରନ୍ତି ।

ଦେବଦୂତ - ଦେବଦୂତମାନେ ଜିଶୁରଙ୍ଗର ବିଶିଷ୍ଟ ସେବକ ଯେଉଁମାନେ ଆଖିକୁ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ସେମାନେ ମାନବ ରୂପ ଧାରଣ କରିପାରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ସୃଷ୍ଟିର ବିଭିନ୍ନ ଦୟାତ୍ମକ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଜିଶୁର ସେମାନଙ୍କୁ ଯାହା ଆଦେଶ ଦିଅନ୍ତି ସେମାନେ ତୁରନ୍ତ ତାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କୁ ପାର୍ଶ୍ଵଭାଷାରେ ପରିଷ୍ଠା ଏବଂ ଲଂଗାଜୀରେ ଭତ୍ତଶରସ୍ତ କୁହାଯାଏ ଏବଂ ସନାତନ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥରେ ସେମାନଙ୍କୁ ‘ଦେବ’ ବା ‘ଦେବତା’ କୁହାଯାଇଛି । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ‘ଦେବଦୂତ’ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଦୈବବାଣୀ - ମର୍ତ୍ତ୍ୱରେ ଥିବା ନିଜ ବାର୍ତ୍ତାବହମାନଙ୍କୁ ଜିଶୁର ଯେଉଁ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜର ବାର୍ତ୍ତା ଦିଅନ୍ତି ତାକୁ ‘ଦୈବବାଣୀ’ କୁହାଯାଏ । କେତେବେଳେ ସେ ସେମାନଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ନିଜର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରକଟ କରନ୍ତି ଏବଂ କେତେବେଳେ ବାର୍ତ୍ତାବହମାନଙ୍କୁ ଶୂନ୍ୟବାଣୀ ହୁଏ ଏବଂ ବେଳେବେଳେ ସେ ନିଜ ଦେବଦୂତଙ୍କୁ ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇ ପଠାନ୍ତି, ଯିଏ ସୁଧାଂ ବାର୍ତ୍ତାବହଙ୍କ ସମ୍ମନଶ୍ରେ ପ୍ରକଟ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ଜିଶୁରଙ୍ଗର ବାର୍ତ୍ତା ଦିଅନ୍ତି ।

ନବୀ ଓ ରସ୍ତୁଳ - ଜିଶୁରଦୂତ ବା ଜିଶୁରଙ୍ଗର ପ୍ରତିନିଧି ଯିଏ ସମାଜକୁ ତାଙ୍କର ବାର୍ତ୍ତା ଦିଅନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୈବବାଣୀ ହୁଏ । ଏହି ବାର୍ତ୍ତାବହମାନଙ୍କୁ ଆଚବୀ ଭାଷାରେ ‘ନବୀ’ ବା ‘ରସ୍ତୁଳ’ କୁହାଯାଏ । ନବୀ ଏବଂ ରସ୍ତୁଳ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ଅଛି । ଯେଉଁ ବାର୍ତ୍ତାବହଙ୍କୁ ନୂଆ ଧର୍ମବିଧାନ ଏବଂ ନୂଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ଦିଆଯାଇଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ‘ରସ୍ତୁଳ’ କୁହାଯାଏ ।

ନମାଜ - ଏହା ଏକ ଦୈନିକ ଉପାସନା । ଏହା ଜିଶୁର ଓ ତାଙ୍କ ଭକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ଦୃଢ଼ କରେ ଏବଂ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ସଦାଚାରୀ ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ମହାମାନ୍ୟ ମୁହମ୍ମଦଙ୍କ ଧର୍ମବିଧାନରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୈନିକ ପାଂଚ ଥର ଏହି ଉପାସନା କରିବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ବୈଦିକ ଯୁଗରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ

ସାମ୍ନ୍ତିକ ରୂପରେ ଦୈନିକ ତିନିଥର ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା ହେଉଥିଲା ଯାହାକୁ ‘ସଂଧା
ରପାସନା’ କୁହା ଯାଉଥିଲା । ଜହୁଦୀ ସଂପ୍ରଦାୟ ଦୈନିକ ଦୂଳ ଥର ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି
ଯାହାକୁ ‘ଶେମା’ କୁହାଯାଏ । କୁରଆନ ପ୍ରତିଦିନ ପାଠ ଥର ନମାଜ ସଂପାଦନ
କରିବା ଅନିବାର୍ୟ କରିଛି ।

ପ୍ରଳୟ - ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରଳୟ ହେବାର ଦିନ । ଏହାକୁ ଉର୍ବ୍ର ଭାଷାରେ
‘କ୍ୟାମତ୍’ କୁହାଯାଏ ।

ପ୍ରଣାମ - ପ୍ରଣିପାତ ବା ଭୂମିଷ ପ୍ରଣାମ ।

ପୃଥିବୀ ଓ ଆକାଶ - ଅର୍ଥାତ୍ ପୃଥିବୀ ଓ ସମଗ୍ର ଆକାଶମଣ୍ଡଳ

ବିଚାର ଦିନ - ଯେଉଁଦିନ ଅଲ୍ଲାହ ଲୋକମାନଙ୍କର ବିଚାର କରିବେ
ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ କର୍ମଫଳ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ମେହେର - ବିବାହ ବେଳେ ପତି ଦ୍ୱାରା ପନ୍ଥୀକୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ସ୍ଥାଧନ ।

ସଦ୍-ବିଶ୍ୱାସୀ - ଯେଉଁମାନେ ଜିଶ୍ଵରଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର ସବୁ
କାର୍ତ୍ତାବହଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ବିଶ୍ୱରେ ଆସିଥିବା ସବୁ ଦିବ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥ
ଉପରେ ଆସ୍ତା ରଖନ୍ତି ଏବଂ ଦେବଦୂତମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମାନନ୍ତି । ସେମାନେ
ପୁନର୍ଜୀବନ ଏବଂ ବିଚାର ଦିନକୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ।

ଅଧ୍ୟାୟ ସ୍ତୁଚୀ

ଅଧ୍ୟାୟ	ଅଧ୍ୟାୟ ନାମ	ପୃଷ୍ଠା	ଅଧ୍ୟାୟ	ଅଧ୍ୟାୟ ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
୧	ଅଲ୍ ପାତିହା	୧	୩୧	ଲୁକମାନ୍	୪୩୫
୨	ଅଲ୍ ବକରେ	୧	୩୨	ଆସ୍ ସଜ୍ଜା	୪୩୯
୩	ଆଲେ ଜମରାନ	୪୯	୩୩	ଅଲ୍ ଅହଜାବ	୪୪୭
୪	ଅନ୍ ନିଦା	୭୭	୩୪	ଆସ୍ ସବା	୪୪୮
୫	ଅଲ୍ ମାଇଦା	୧୦୭	୩୫	ଅଲ୍ ପାତିର	୪୭୦
୬	ଅଲ୍ ଅନ୍ଧାମ	୧୨୭	୩୬	ଯା'ସାନ୍	୪୭୭
୭	ଅଲ୍ ଆରାପ	୧୪୭	୩୭	ଆସ୍ ସାପପାତ	୪୭୩
୮	ଅଲ୍ ଅନ୍ଧାଲ	୧୮୦	୩୮	ଆସ୍ ସାଦ	୪୮୯
୯	ଅତ୍ ତୋବା	୧୯୦	୩୯	ଅଜ୍ ଜୁମର	୪୮୮
୧୦	ଯୁନ୍ନେ	୨୧୯	୪୦	ଅଲ୍ ମୁମିନ୍	୪୯୭
୧୧	ହୁଦ୍	୨୨୭	୪୧	ହା ମୀମ୍ ସଜ୍ଜା	୪୦୭
୧୨	ଯୁସୁଫ୍	୨୪୭	୪୨	ଆଶ୍ ଶୂରା	୪୧୩
୧୩	ଅର ରା'ଦ	୨୫୭	୪୩	ଜୁଖରୁଫ୍	୪୨୦
୧୪	ଜଗାହିମ୍	୨୭୪	୪୪	ଆଦ୍ ଦୁଖାନ୍	୪୨୮
୧୫	ଅଲ୍ ହିଜ୍ର	୨୭୯	୪୫	ଅଲ୍ ଜାସିଯାଔ	୪୩୧
୧୬	ଅନ୍ ନହଲ୍	୨୭୭	୪୬	ଅଲ୍ ଅହକାପ	୪୩୪
୧୭	ବନି ଜସ୍ତାଲ	୨୯୩	୪୭	ମହନ୍ତଦ	୪୪୦
୧୮	ଅଲ୍ କହପ	୩୦୭	୪୮	ଅଲ୍ ପତନ୍ତ୍	୪୪୪
୧୯	ମରଯମ୍	୩୧୯	୪୯	ଅଲ୍ ହୁଜୁରାତ	୪୪୯
୨୦	ତା'ହା	୩୨୮	୫୦	କାପ୍	୪୪୭
୨୧	ଅଲ୍ ଅରିଯା	୩୩୯	୫୧	ଆଜ୍ ଜାରିଯାତ	୪୪୪
୨୨	ଅଲ୍ ହଙ୍କ	୩୪୦	୫୨	ଆତ୍ ତୁର	୪୪୯
୨୩	ଅଲ୍ ମୁ'ମିନୁନ୍	୩୪୯	୫୩	ଆନ୍ ନଜମ୍	୪୭୨
୨୪	ଅନ୍ ନୁର	୩୫୯	୫୪	ଅଲ୍ କମର	୪୭୪
୨୫	ଅଲ୍ ଫୁରକାନ୍	୩୬୯	୫୫	ଅର ରହମାନ୍	୪୭୯
୨୬	ଆସ୍ ଶୁଅରା	୩୮୭	୫୬	ଅଲ୍ ଓକିଆ	୪୭୭
୨୭	ଆନ୍ ନମଲ୍	୩୯୯	୫୭	ଅଲ୍ ହଦିଦ	୪୭୭
୨୮	ଅଲ୍ କସ୍ତ	୪୦୮	୫୮	ଅଲ୍ ମୁଜାଦଲା	୪୮୦
୨୯	ଅଲ୍ ଅନ୍ଧକୁତ	୪୧୦	୫୯	ଅଲ୍ ହଶର	୪୮୪
୩୦	ଅର ରୁମ୍	୪୧୮	୬୦	ଅଲ୍ ମୁମତହିନ୍ଧ	୪୮୮

ଅଧ୍ୟାୟ	ଅଧ୍ୟାୟ ନାମ	ପୃଷ୍ଠା	ଅଧ୍ୟାୟ	ଅଧ୍ୟାୟ ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
୭୧	ଅସ ସପ୍	୪୯୧	୮୮	ଅଲ୍ ଗାଶିଯଃ	୭୩୮
୭୨	ଅଲ୍ ଜୁମୁଆ	୪୯୩	୮୯	ଅଲ୍ ଫଙ୍କର	୭୩୯
୭୩	ଅଲ୍ ମୁନାପିକୁନ୍	୪୯୪	୯୦	ଅଲ୍ ବଲଦ୍	୭୪୦
୭୪	ଅତ ତଗାବୁନ୍	୪୯୫	୯୧	ଅଶ ଶମଶ	୭୪୧
୭୫	ଅତ ତଳାକ୍	୪୯୮	୯୨	ଅଲ୍ ଲୋଲ୍	୭୪୨
୭୬	ଅତ ତହରାମ୍	୭୦୦	୯୩	ଅକ୍ ଜୁହା	୭୪୩
୭୭	ଅଲ୍ ମୁଲକ୍	୭୦୩	୯୪	ଅଲ୍ ଇନଶରହ୍	୭୪୩
୭୮	ଅଲ୍ କଳମ୍	୭୦୪	୯୫	ଅତ ତୀନ୍	୭୪୩
୭୯	ଅଲ୍ ହାକ୍କ୍	୭୦୮	୯୬	ଅଲ୍ ଅଲକ୍	୭୪୪
୭୧୦	ଅଲ୍ ମଆରିଜ୍	୭୧୧	୯୭	ଅଲ୍ କଦର	୭୪୪
୭୧୧	ନୁହ୍	୭୧୩	୯୮	ଅଲ୍ ବୈୟିନ୍ଧି	୭୪୪
୭୧୨	ଅଲ୍ ଜିନ୍	୭୧୪	୯୯	ଅଲ୍ ଜିଲଜାଲ୍	୭୪୫
୭୧୩	ଅଲ୍ ମୁଜନ୍ଧିଲ୍	୭୧୭	୧୦୦	ଅଲ୍ ଆଦିଯାତ୍	୭୪୬
୭୧୪	ଅଲ୍ ମୁଦସ୍ଥିର	୭୧୯	୧୦୧	ଅଲ୍ କାରିଆଧ୍	୭୪୭
୭୧୫	ଅଲ୍ କିଯାମ୍ପ	୭୨୧	୧୦୨	ଅତ ତକାସୁର	୭୪୭
୭୧୬	ଅଲ୍ ଜନସାନ	୭୨୨	୧୦୩	ଅଲ୍ ଅସର	୭୪୭
୭୧୭	ଅଲ୍ ମୁରସଲାତ୍	୭୨୪	୧୦୪	ଅଲ୍ ହୁମଜଃ	୭୪୮
୭୧୮	ଅନ ନବା	୭୨୭	୧୦୫	ଅଲ୍ ପିଲ୍	୭୪୮
୭୧୯	ଅନ ନାଜିଆତ୍	୭୨୮	୧୦୬	ଅଲ୍ କୁରୋଶ୍	୭୪୮
୭୨୦	ଅବସ	୭୩୦	୧୦୭	ଅଲ୍ ମାଉନ୍	୭୪୯
୭୨୧	ଅଲ୍ ତକଡ଼ିର	୭୩୧	୧୦୮	ଅଲ୍ କୌସର	୭୪୯
୭୨୨	ଅଲ୍ ଜନପିତାର	୭୩୨	୧୦୯	ଅଲ୍ କାପିରୁନ୍	୭୪୯
୭୨୩	ଅଲ୍ ମୁତପ୍ ପିପିନ୍	୭୩୩	୧୧୦	ଅନ ନସର	୭୫୦
୭୨୪	ଅଲ୍ ଜନଶିକାକ୍	୭୩୪	୧୧୧	ଅଲ୍ ଲହବ୍	୭୫୦
୭୨୫	ଅଲ୍ ବୁରୁଜ୍	୭୩୫	୧୧୨	ଅଲ୍ ଇଖଲାସ୍	୭୫୦
୭୨୬	ଅତ ତାରିକ୍	୭୩୬	୧୧୩	ଅଲ୍ ଫଲକ୍	୭୫୦
୭୨୭	ଅଲ୍ ଆ'ଲା	୭୩୭	୧୧୪	ଅନ ନାସ୍	୭୫୧

@xûd 1, @fp `úZòjú
@Zý« Ké_ûgúk,_ec \dûkê@fâújþu ^ûcûe

1. @fâújþ jó iKk _âgðiûe ù~ûMý ~òG iûeû RMZe _ûk^K ðûö 2. @Zý« Ké_ûgúk Gað _ec \dûkêö 3. a @]úgÞeö 4. @ûuc Zêceð C_ûi^û KeêQê Gað Zêc cûMêQêö 5. @ûcKê iZþcûMðùe ù^A~û@ö 6. ùijðö ù~Cñcû^uê Zêuc _êeÄéZ KeðQö 7. (cûZâðu) jûicû^ù~Cñcû^ Zêc ùKâû]e gòKûe ùjuf @ [aû _[bâÁ ù]

@xûd 2, @fp aKeü
@Zý« Ké_ûgúk,_ec \dûkê@fâújþu ^ûcûe

1. @fòþ` fûc cûcþö 2. Gjû GK \øaýMâÚ^ ù~Cñ[ôuе ùK÷ûYiò iùlj ^ûjóö Gjû BgÞeuê bd Keê[ôaû ùfûKcû^ue cûMðlgð^ Kûe, 3. ù~Cñcû^ @léÁuе aðgßûi Ke«ò, ^cûRþ (@[ðûZþ ù\÷ð^K C_ûi^û) _âZòÂû Ke«ò Gað ~ûjûKðQð @ûù, ùicû^uê ù\AQê ùi[ðeëë (_êYý Kû~ýðùe) Lyð Ke«ò 4. Gað (ùj aû ðûaj!) ù~Cñcû^ Gjò MâÚ^Kê aðgßûi Ke«ò ~ûjû Zêc _ûLKê _Vû~ûAQð Gað ùijò MâÚ^MêWþòKêc aðgßûi Ke«ò ~ûjû Zêc _iaðeëë Vû~ûA[ôfû Gað _eùfûKûe aðgßûi Ke«ò, 5. Gjò ùfûKcû^ùicû^u BgÞeu cûMðùe @Q«òGað Gjòcû^ i`k ùjùaö 6. ù~Cñcû^ _âZýûl ýû^ Keðjùf Zêu^ g. Kðoð ùfûK KjeQ«ò ù~ûuc @faujþe, l_ eùfûK hich uë Weü @ au ^Weû @ GK, Kðoð ùicû^u Kee cuža_ akezue ùicû^u aðgsui Ke«ò ùjoo 9. cuð^ua ^ûjoo 7. @faujþ ùicû^u Jéld I Kû^Kê @Pk Keð ù\AQ«ò Gað ùicû^u @ûLðùe _elû _Wþò~ûAQðö ùicû^u KûVûe gûÉò ùbûMðùaö

ù~) @fäüjuê Gaõ iþpaðgþûiúcû^uêVKêQ«ò Kò«ê_ ðKakê VKêQ«ò cûZâ Gjû aêSò _ûeê^ûjû«öö 10. c^ùe ùMûUòG ùeûM @Qò ~ûjûKê @fäüjb aXÿûA ù~ûMêñ ùicû^uêKùVûe gûÉðcòkòaö 11. ù~ùZùaùKêjû~ûG ù~ Jeû_éÂue @gû«ò iéÁò Ke^ûjó, ùicûù“@ûùccûù^ iê]ûe Kû~ýð KeêQêö” 12. RûYòeL, G KeêQ«òKò«êGjû aêSê^ûjû«òö 13. ù~ùZùaùk ùicû@^ýcû^u _eò Zêùccûù^ c¤ cûò^ô^@, ùicûù^ Kj«c¤ ùicòZò_@aððlþaæ_@cûòZò_@Aq«ò?” RûYòeL @^ùùccûù^ Kò«êGjû RûY«ð^ûjóö 14. ù~ùZùaùk ùicûù^ iþpaðgþûiúcû^u ijòZ ù\Lû Ke«ò, ùicû^uê Kj¤ c¤ aògþûi Keòù^AQê cûZâ ù~ùZùaùk GKû«ùe ùicûgAZû^cû^uê ùbU«ò, ùicû^uê Kj«ò, “_âKéZùe @ùicû^u ijòZ @ûùc ùKak _eòjûi KeêQêëö” 15. _âk ùicû^u ijòZ _eòjûi KeêQ«ò Gaõ ùicû^uê ùicû^u @§ ùjûA aêfðaûKêQûWÿò ù\AQ«òö 16. Gjò ùfûK_ eðaù ð aðbâù«ò KòYòùf cûZâGjò aýaiûd ùicû^u ùjfû^ûjó Gaõ ùicûù^ VðKþ aûU _ûAùf^ûjóö

17. Gcû^ue \éÁû« GcòZ@_@aððZ@ûkþfþ
 Gaõ @ùKûge@ùL_ûLKê @ûùfûKòZ Kfû, @fäüjb ùicû^ue \éÁðgqò QðÜ^ Keò ùicû^uê @§Kûe c¤ ~ûjû`kûe ùicû^uê KòQò ù\Lû ~ûC^ûjóö 18. ùicûù@ûC a]ôe Gaõ ùicûù^ aûUKê ù`eðùa ^ûjóö 19. ù~còZò @ûKûgeê ahðû jêG Gaõ @§ûeùe ùcNe PçùK Gaõ NWÿNWÿò ù~ûMêñ ùicûù^ _âûY bðlð@«òö @fäüjb ^ûÉðKcû^uê Pûeð@ûWÿê ùNeð

aòRêkò ùicû^u @ûLò ^Á Keò ù\A_ûùeö ù~ùZùaï
PcùK, ùicûù^ @ûùMAû@ûGàõ ù~ùZùaù@§ûe
ùjûA~ûG, @UKò ~û@û«òö ~\ò @fäûjb Azû Keù
Kû^ ^Á Keò \ò@ù«ö @fäûjb iaêKòQò Keò_ûe«ò

21. ùj ~~ðeRøHñY~~ ue ùiaû-C_ûi^û Ke ~òG

Zêccû^uêê iéÁò Kùf Gaõ Zêc _iaðRcû^uê c¤, ~ûjû
i\û·eú ùjaö 22. ùi Zêccû^u _ûAñ JeòZâôúKê ùg~ Z
QûZ ~~Gaõ MûKûge~~ Rk ahðû Ke«ò Gaõ ùi[ôeê
Zêccû^ue @ûjûe _ûAñ aòbôÜ^ _âKûee `k C_ôÜ^
Kûjûeð ~~ð~~ ùjûue icKl Ke~~â~~ñGjû (@ê^PòZ ùaûfò)
Zêùccûù^ RûYö

23. ù~Cñ MâÚ^UòKê @ûù, ô^R bqu _ûLKê _VûA
_âZò Zêccû^ue iù;j [ûG ùZùa Zûjûeò @¤ûd _eòò
(eP^û Keò) @ûYGaõ @fäûjuaýZúZZêccû^ue@^ý
ijû~ûMûcû^uê WûKò@ûY, ~\ò _âKéZùe Zêùccûù^
~\ò Gjû Keò ^_ûe Gaõ (_âKéZùe) Zêùccûù^ K\û_ð
^yjû~ûMûKûeëbûjòKéKæjû ^ûÉòKcû^u _ûAñ _âEêZ
ùjûA ejòQò Gaõ ~ûjûe A§^ ùjùa cYòh I _[eö

25. ù~Cñcûù^ aògßûi Kùf Gaõ bf Kcð Kùf, ùicû^u
gêbiìP^û \ò@ ù~ (ÊMðùe) ùicû^u _ûAñ Gbkò C
Zùk SeYû _âaûjòZ jêGö ù~ùZùaùk ùicû^uêùijò C
`k LûAaûKê\ò@û~òa, ùicûù^ Kjòùa, "Gjû Z ùijò`k ~
@ûcKê _ìùað(iõiûeùe) \ò@û ~ûA[ôfû]"ö ùicû^uêùijò
\ò@û~òaö ùiVûùe ùicû^uê _aòZâ Rúa^iû[ú còkò
ùiVûùe Pòe\ð^ ejòùaö